

Feltrino je videl, da govore o njem, in kakor je posnel iz obrazov, ne baš v prijaznem zmislu; zato se je obrnil proč ter pristopil h gospodu della Scala. Dolgo in skrivnostno je Veroncu razlagal, česar pa Cane menda ni maral kar tako sprejeti. Naposled sta se pač pobotala, ker Feltrino se je zadovoljen poslovil od Veronca in škodeželjno z očmi pomeril Hermana in Volka.

Obilna družba je bila raznovrstno pomešana: vitezi, senatorji, dvorniki in vmes gospe in gospe v prijaznih razgovorih.

Leopold in Virida sta bila v sredi med Barnabom in Rudolfom. Nekam boječ je bil videti izpočetka Leopold in nič prav srčno ni gledal okrog sebe. Z nevesto je bolj tiho izpregovoril nekaterikrat. Povedal ji je tudi nekoliko o vitezih iz svojega spremstva. Močno se je knežna zanimala zanje. Splošno je bila ž njimi zadovoljna in jih je hvalila. O grofu Hermanu ni hotela izpregovoriti. A Leopold ji je sam omenil Celjana. Knežna se je nekoliko stresla ob tem imenu:

„Meni je strašen ta človek“, vzdihne Virida, „grozno oster pogled ima in neka silovitost mu sije iz očíj.“

„Hudoben ni, nasprotno je bil do mene in do brata vedno prijazen in zvest. A to svojstvo ima, da z neko predrzno odkritostjo pogleda vsakemu v oči in pové v obraz, kar misli, in to ga dela strašnega.“

„Ne vem, ali bi mogla navaditi se tega, tako oduren mi je.“

Leopold jo še bolj potolaži in razloži še druge stvari.

Družba je bila čimdalje veselejša, razgovor vedno živahnejši. Gospica Izabela je bila jako vesela, ko je gledala oba zaročenca, in si mislila, da sedaj ni več nevarnosti za Ambrosia.

Čas je potekal, tudi pijača se je prilegala.

Barnaba vstane in napije zaročencema, voščoč jima srečo in božji blagoslov, ob jednem tudi slavo vsej avstrijski hiši. Vsi gostje so zaorili: „Živela Virida in Leopold!“

Ko je še namestu ženina Rudolf izrekel zahvalo in napil na srečo rodbine Viscontijeve, začeli so se povabljeni polagoma razhajati. Rudolfa je gnalo, da bi uredil nevestino doto in pospešil priprave za odhod. Obravnave zastran dote so se vršile še dovolj hitro, saj glavna stvar je bila že prej določena, da namreč dobi 100.000 zlatov. Za sedaj je hotel nadvojvoda dobiti vsaj nekaj naprej ali „na račun“, Barnaba pa je izkušal doto dobro zavarovati si, da bi mogel ob kaki homatiji prijeti za kaj in tirjati jo nazaj. Nadvojvoda je ponujal razne variščine, in naposled se domenijo, Barnaba in oba brata, da se vsa dota zavaruje na mesti Kamnik in Kranj in na mitnice ljubljanske. Naložili so zlato in raznih daril za ženina na tovore, in spremstvo vojvodovo je odrinilo naprej proti Veroni s poveljem, da tam počaka, ako dojde tje pred vojvodom. Za poveljnika tej četi je Rudolf odločil grofa Hermana. Spremljali so ga veronski vitezi in Volk Turjaški mu je bil v pomoč. Rudolf in Barnaba pa sta imela še skrivne pogovore o vojski s patrijarhom, o državnem zboru in cesarjevih zahtevah. Kancelar Arigo je imel dovolj dela, da je sestavil vsa potrebna pisma: uredilo se je vse brez posebnih težav, in vrnila sta se vojvoda iz Milana z zavestjo, da je ta zveza v korist hiši Habsburški in celi Avstriji.

Gorko so se poslovili, in Leopold je zaklical svoji lepi nevesti ob odhodu:

„Da ste mi zdravi, knežna Virida, do prihodnje pomladi! Tedaj pa pridemo po vas, in vi pojdete z nami v lepe naše dežele.“

Solznih očij je podala knežna ženinu roko v slovo, želeč mu srečno pot in veselo svidenje.

(Dalje.)

Janičar.

(Epična pesem; speval O. Gojko.)

O nesrečno dragovanjsko polje!
Ni vodice v tvojih logih hladne,
Niti ptice v tvojem zraku brze;
Niti klasa, ni zelene bilke
Ne bi mogel v tvoji ravni najti.
Tvoje klasje in zelene bilke
Turški šotor pri šotoru krije.
Ptice v zraku tvojem lahkokrile
Glasni bobni bojni so splašili.
In vodice v tvojih logih hladne
So popili konji in vojaki:
Janičarske čete poplavile

So nesrečno dragovanjsko polje.
Kjer rodili so se, tam morijo,
Kjer molili nekdanj, zdaj grozijo;
Oj, od bratske so krvi krvavi
In sovražni lastni so ljubavi.
Dvori beli zdaj so začrnéli,
Prej veseli, zdaj so zaneméli.
Narod plaho je pobegnili v gore;
Pred ljudmi je bežal k volkom ljutim
In od bratov, da z zverjō se brati.
Ni orožje, ni srcē jekleno
Pomagalo ne bi proti vragu,

Le nespamet drla v boj bi besno.
 Javor-gosli bilo je orožje,
 Ki je vragu omehčalo srce:
 Pesem rod je srbski oprostila.

* * *

Nem, zamišljen hodi vodja Alko,
 Silni vodja ljutih janičarov;
 Nem je sam med družbo preveselo,
 Med drugovi sam je on zamišljen.
 Srečo davnih let spomin mu slika,
 Ne, kako je v bojih kri prelival,
 Ne, kako je zmage slavo vžival,
 Slike zorne slika mu mladosti,
 Slike davne zabljenosti.
 Te-le gore, ni-li že jih gledal?
 Te-le reke, ni-li že jih slušal?
 Ta-le sela, ni-li že poznal jih?
 Ta-le lica, ni-li že jih ljubil?
 Oh, podobe te, kako so motne!
 A resnica, ta je bila jasna,
 Burno pôlje srce vodji Alku;
 Da-li radost, da-li bol ga dviga?
 Ni to radost, ni boleost to ljuta,
 To je želja po neznaní sreči!
 Z licem mirnim hodi vodjo Alka,
 Nem, zamišljen pred šotorom svojim;
 Z licem mirnim, a z nemirnim srcem. —
 Pa privéde straža starca Srba,
 Tje privéde ga pred vodjo Alka:
 „Alah s tabo, slavni vodja Alko!
 Sivi stavec k tebi hoče iti.
 Nima sablje, nima risanice,
 Ni orožja drugega pri sebi.
 S sabo ima samo javor-gosli.
 Kaj ti hoče stavec, kaj li gosli?
 Žvenk orožja tebi je milejši,
 Hrup bojnikov slušaš mnogo rajši,
 Rezgetanje konj ti bolje prija,
 Kaj, da s starcem se poskusi šala?
 Dvignimo ga na vešala tanka!
 Reci, migni, nismo-li poslušni?“
 Straža vodji to je govorila,
 A slabó se mu je prikupila.
 „„Dobro došel, brate! Primi gosli,
 Zvonke gosli z vajeno desnico,
 In zapoj mi pesem v srce burno!
 Daj mi leka, daj tolažbe, stavec!“
 Véde Alko starca v šotor beli;
 Alko sede na preproge krasne,
 Z zlatom, srebrom vezene umetno.
 Alko sede, stavec sivi sede,
 V rokah gosli, pa oči zaklene,
 Pesem peva, z goslimi prilaga:
 „Mila sreča, komur Bog podeli
 Mirno hišo, v hiši ženo zvesto,
 Okrog hiše polja plodonosna!
 Vse to dal je Marku Orloviču,

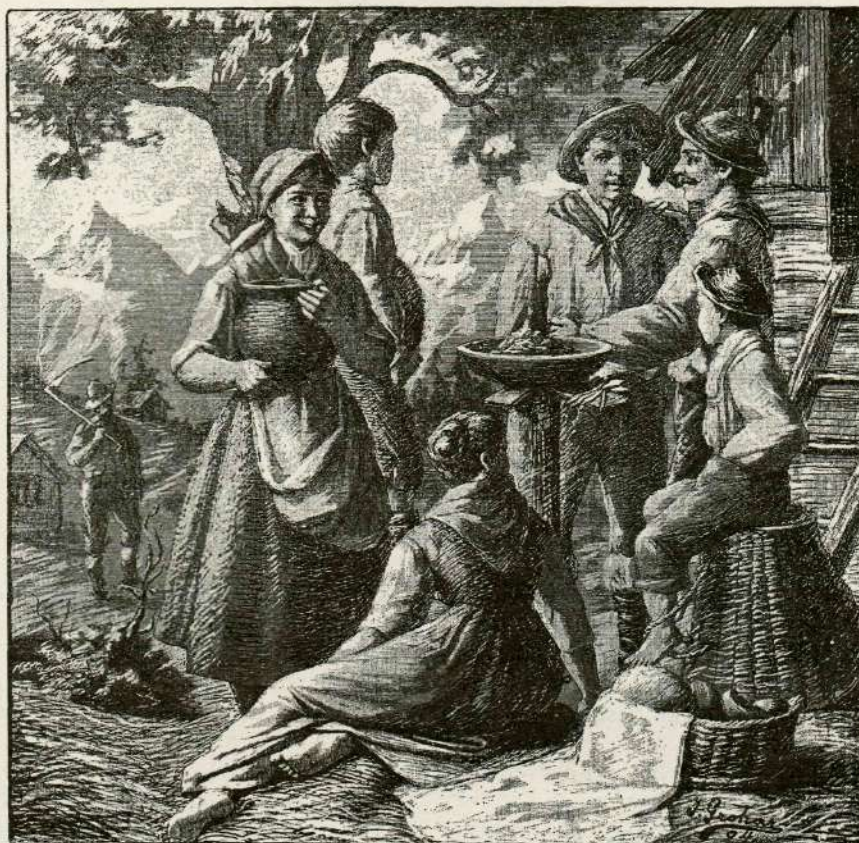
V srbski zemlji, ob Nišavi šumni
 Stala je na samem njemu koča.
 Gore strme in valovje širo
 Stražile so kočó Orloviču,
 V koči ženo, miljeno Zorano
 In z Zorano sinčka Milivoja.
 Cvete sinek kakor cvetka poljska;
 Pravi mati mu o Bogu višnjem,
 Ki na nebu dičnem prestoluje,
 In o Sinu in o Duhu svetem,
 In o zborih angelov krilatih,
 Ki po dvorih preradostnih, zlatih
 Z dušicami dece se igrajo.
 Cvete sinek, cvete v hiši sreča,
 Sreča bajna, bodi tudi trajna!
 Marko baš je bil odšel od doma,
 On od doma, a nesreča k domu. —
 Preko gore dvor je Pašič-bega,
 Krvoloka, grob proklet mu bodi!
 Čul o sreči on je Orloviča,
 Čul o mladi, krasni je Zorani,
 Pa i čul je, da odšel je Marko.
 Sreča Marka — njemu v srcu rana,
 In Zorana — srca hrepenenje,
 Odhod Marka — prilika ugodna.
 Oj, ve gore, vse prenizke ve ste,
 Oj Nišava, vse preozka ti si!
 Niste gore zabranile vragu,
 Da on ne bi do Nišave prišel,
 Nisi, reka, utopila bega,
 Utopila? — Ti si ga prenesla!
 Pa čez goro je prišel in reko,
 Tje do kočó Marka Orloviča.
 Kaj pa v koči dela mi Zorana?
 Ravnokar je Bogu pomolila
 I za svojo, i za srečo Marku,
 Nežno sinku čelo prekrizala. — —
 „Ali kaj je zunaj zašumelo?“
 „To je voda, ki se v breg zaganja.“
 „Ni-li zunaj nekdo spregovoril?“
 „To je veter, ki vrši med drevjem.“
 „Ni-li trkal nekedo na duri?“
 „Čul sem, čul sem, to je oče, mati!“
 „Ni to oče, on lahneje trka.
 Bože, Bože, zlà nas oslobodi!“
 V izbo tiho s hrumom plane četa.
 „Bože, Bože, zlà nas oslobodi!“
 „„Ž njo na konja, z detetom na konja!““
 „Bože, Bože, zlà nas oslobodi!“
 „„Zapalite kočó, da nam sveti,
 Kajti noč je temna, reka šumna!““
 „Bože, Bože, zlà nas oslobodi!“
 Oj Zorana, žalostna ji majka!
 Pogled k nebu le dviguje tóžni,
 Ali roke ji težé verige.
 „Bože, Bože, zlà nas oslobodi!“
 Oj Nišava, vsáhneli ti vrelci,
 Ker mi takrat nisi prikupela,

Ker mi nisi vragov potopila,
 Vragov nisi, pač pa si Zorano!
 Tvoji vali so jo pokopali — — —
 Milivoja so odnesli vragi — —
 Marko pride, čuje, vidi, plače.
 Da iz srca si izplače jade,
 Gosli vzame pa se v svet napoti
 In zakolne se pri Bogu živem
 In pri uri, ki ga je rodila,
 In pri grobu, v katerem bo počival,
 Da do smrti miroval ne bode,
 Ako zopet ne zagleda sina.
 Bog mu željo srčno je izpolnil — — “

Kaj je tebi, silni vodja Alko?
 Saj pred tabo vsi so trepetali,
 A sedaj mi sam tako trepečeš!
 Saj pred tabo vsi so se solzili,
 Zdaj pa bridke ti solzé preливаš!
 Kaj šepeteš: „Oče, mili oče!“

Od kedaj že nisi te besede
 Niti slišal, niti spregovoril!
 Alko vranca iskrega zajaše,
 Starec vranca brzega zasede;
 Pa šotore zapustita bele
 I v gorovje jašeta zeleno.

Nema gora, kaj nocoj si čula?
 Čula krik sem, stok in radovanje.
 Nočna luna, kaj nocoj si zrla?
 Zrla boj sem, zrla zmago slavno.
 Žejna zemlja, kaj nocoj si pila?
 Pila kri sem, črno kri junaško.
 Šumna reka, kaj nocoj si nesla?
 Nesla trupla mrtvih sem junakov.
 Srbska srca, kaj vas burno giblje?
 Radost, zmaga, kri in smrt sovraga.
 Divna slava, komu se razlegaš?
 Vodji Alku, sinu Orloviča.

Južina ob košnji na planinah. (Narisal Ivan Grohar.)